

Pædagogisk læreplan for HAVNELY 2022

Havnely

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Hvem er vi?

Havnely er skønt beliggende med udsigt til den aktive havn i Vejles midtby.

I Havnely er vi tæt på skov, strand og by. Derfor indgår disse steder også som en naturlig del af vores pædagogiske aktiviteter med børnene.

Huset er opført for ca. 100 år siden og har oprindeligt været en del af det gamle gasværk i Vejle samt bolig for havnemesteren og hans familie.

I 1986 blev den integrerede institution Havnely startet, og dermed fik huset en helt anden funktion!

Vi nyder atmosfæren i huset, og vi synes selv, at vi har byens bedste beliggenhed, hvor børnene kan holde øje med den livlige trafik på havnen: Vi ser store skibe og mange godstog hver dag, hvilket er til stor fornøjelse for os alle.

Havnely er normeret til 42 vuggestuebørn, 68 børnehavebørn og 8 børn i minigruppe, i alt 118 børn. Derudover er vi 36 ansatte, inkl. AKT-team, køkkenpersonale og ledelse.

Børnene er fordelt i 3 vuggestuegrupper, 2 børnehavegrupper og en minigruppe. Alle grupper har fået navne, der passer til vores beliggenhed ved vandet. I vil derfor møde Kammuslingerne, Blåmuslingerne, og Hjertemuslingerne som er vores vuggestuebørn, Søroverne og Matroserne, som er vores børnehavebørn, og Piraterne som er vores minigruppe/specialgruppe.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber i Havnely.

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Kerneopgaven:

Barnet har værdi i sig selv, og skal ses som det menneske det er. Barnet skal have tryghed til at være sig selv, til at udvikle sig og turde fejle.

I Havnely bygger vi vores pædagogiske hverdag på disse 4 værdier. Værdierne kommer til udtryk i samspillet med børn, forældre og kollegaer:

ANERKENDELSE

At man har værdi i sig selv, bliver set som den man er og bliver mødt i sine følelser.

TRYGHED

Til at være sig selv, til at udvikle sig og turde fejle.

RELATIONER

Vi er rollemodeller i alle vores relationer og personalet har altid ansvaret for relationen.

INKLUSION

Vi respekterer og tager højde for forskellige forudsætninger for at deltage i fællesskabet.

Børnegruppens sammensætning er præget af en mangfoldighed af sprog, etnicitet, kulturel baggrund og nationalitet. Dette er med til at skabe et levende hus, hvor forskellighed omfavnes og derved opleves som naturligt.

I Havnely tænker vi dannelse er allesteds nærværende. Det sker ud fra de erfaringer vi gør os og de fællesskaber vi befinder os i.

Vi skaber mulighed for, at barnet bliver til " NOGEN" for derefter at blive til " NOGET".

I samarbejde med bestyrelsen har vi på baggrund af Vejle kommunes delpolitik, "Leg og læring-det er for børn", udarbejdet følgende lokale læringsbegreb:

- **Vi ser læring som en differentieret og dynamisk proces. Vi lærer gennem leg og relationer i et trygt læringsmiljø. Nærværende voksne støtter det enkelte barn i at være nysgerrig og have mod til at søge nye udfordringer.**

- I Havnely leger vi fordi legen har værdi i sig selv. Vi ser legen som grundlæggende for det enkelte barns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

I Havnely støtter vi op om og inspirerer til legen, og har generelt en legende tilgang i samspillet med børnene.

Vi voksne er bevidste om vores positionering i forhold til børnenes leg.

I Havnely **går vi forrest i legen** når vi: "Tænder op under legen"

Når vi sætter rammen for en leg. Laver en "susefest" om til en hoppeleg. Bygger sandslot eller hule, laver fagter til sange og motorik.
Børn kan være medskabere på de voksnes ideer.

Vi **går ved siden af** legen når vi: "Puster til ilden"

Når vi guider en igangværende leg. Understøtter, justerer og fastholder legen.
Kommer med input til børnenes i gangværende leg og initiativ.

Vi **går bagved legen** når vi: "Lader bålet brænder frit, men er klar med brandslukkeren"

Trækker os tilbage, observerer og lader børnene prøve sig selv af og øve sig.
Lader børnene selv bede om hjælp, lader dem finde og mærke egne grænser.
Lader børnene selv finde løsninger og være hinandens rollemodeller.

I Havnely er vores børnefællesskaber fleksible, vi følger børnenes spor og interesser. Vi er derfor åbne og fleksible i forhold til dannelse af børnefællesskaber og aktiviteter i hverdagen. Herved giver vi børnene medbestemmelse over egen udvikling og derved styrkes deres trivsel.

Barnet har mulighed for at være i større eller mindre fællesskaber samt for at danne relationer på tværs af grupper og aldre.

Dette skaber rum for, at barnet kan eksperimentere med egen identitet i forskellige sammenhænge, og vi kan understøtte barnets udvikling i fællesskabet

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Havnely skaber vi et pædagogisk læringsmiljø som bygger på denne vision:

**I Havnely udvikler vi børn og voksne der er nysgerrige, tør fejle og er vedholdende.
Vi tør!! – Vi gør!!**

Vi ønsker at fremme børnenes udviklende tankesæt, så de oplever, at man kan lære nyt, hvis man tør og øver sig.

Vi skaber et udviklende læringsmiljø, hvor børnene spejler sig i hinanden og derved bliver rollemodeller for hinandens læring og udvikling.

Vi møder det enkelte barn i barnets nærmeste udviklingszone og understøtter det i at tage næste skridt.

Vi har beskrevet pædagogiske praksisseksempler under de enkelte læreplanstemaer med afsæt i, hvordan vi i Havnely understøtter barnets udvikling fra 0 – 6 år.

Alle børn mødes med ligeværdighed, og det er vigtigt for os, at de føler sig anerkendt og set i fællesskabet. Vi har derfor øje for det enkelte barn i hverdagens forskellige aktiviteter og gøremål. Vi tilrettelægger vores aktiviteter ud fra det enkelte barns udviklingstrin, så barnet aktivt kan indgå i og føle sig som en del af fællesskabet.

Vi strukturerer vores hverdag således, at den voksne kan have ro og være nærværende i aktiviteten og i samværet med børnene.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Havnely ser vi forældresamarbejdet som værende altafgørende for barnets trivsel og udvikling.

Vi vægter højt at skabe sammenhæng mellem barnets to verdener: hjemmet og institutionen.

Vi arbejder ud fra en forståelse af, at familiens levede liv har betydning for den måde, vi møder familien og det enkelte barn på.

I den daglige åbne dialog skaber vi gode trygge relationer til forældrene, og sammen sætter vi fokus på, hvad deres barn er optaget af og er i gang med at øve sig i.

Det gode samarbejde kræver åbenhed og engagement fra begge parter, men de professionelle bærer ansvaret for at skabe muligheden for det.

Vi ser det som væsentligt, at forældrene tager kontakt til personalet, hvis der er noget som undrer eller fylder i forhold til deres gang i Havnely.

Vi afholder følgende planlagte forældresamtaler i løbet af barnets tid i Havnely. Opstartssamtaler, trivselssamtaler og afslutningssamtaler ved overgange. Derudover kan vi indkalde forældrene til yderligere samtaler efter behov.

Forældre har altid mulighed for at bede om en samtale ud over de planlagte, hvis de har behov for at drøfte noget, får viden om barnets udvikling eller andet.

Vores forældresamtaler tager udgangspunkt i vækstmodellen, hvor man ser på "hvad går godt", "udfordringer" (hvad man drømmer om for fremtiden), "muligheder" (hvordan kan vi komme tættere på drømmen) og laver "aftaler" ud fra mulighederne.

Derudover bruger vi, i overgangen fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole, et dialogværktøj "Hjernen & hjertet", hvor fokus er på barnets trivsel og udvikling set fra henholdsvis institutionens og forældrenes perspektiv.

I hverdagen beskriver vi pædagogiske aktivitetsforløb og projekter, her beskriver/dokumenterer vi hvad vi har gang i og hvorfor.

Vi arbejder med "praksiskort", hvilket betyder, at vi på udvalgte steder kort fortæller, hvilken læring der sker i forhold til en bestemt hverdagsrutine; f.eks. i garderoben, ved frokostbordet og ved puslebordet. Således giver vi forældrene mulighed for at få

indsigt i, hvilken læring børnene opnår ved f.eks. selv at tage tøj på eller spise selv. Forældrene kan også herved blive bevidste om, hvordan de kan støtte denne læring i hjemmet.

I forbindelse med overgange, både den fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole, har vi udarbejdet foldere, som beskriver hvorledes forældrene kan støtte, guide og hjælpe deres barn med at blive klar til det næste skridt i livet.

Til forældremøder holder vi oplæg, viser film og skaber mulighed for dialog mellem personale og forældre og forældre imellem.

Her sætter vi blandt andet fokus på, hvad det vil sige at lære for et barn på 0-6 år. Vi belyser børnenes hverdag ud fra et læringsperspektiv, samt stiller skarpt på hvor den foregår.

Vi er i dialog med forældrene om, hvordan man som forældre kan støtte og guide sit barn til at turde fejle og øve sig.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Alle børn og familier kan i perioder af deres liv befinde sig i udsatte positioner. Hvis det sker arbejder vi i Havnelly bevidst med at støtte op om barnet og familien.

Indsatsen for inklusion og tidlig opsporing har høj prioritet. Derfor har vi et AKT-team bestående af souschef og afdelingsleder.

AKT-teamet skal sikre et styrket samarbejde med TCBU, samt i samarbejde med fagpersonalet holde fokus på og reflekterer over den pædagogiske praksis. Vi har særlig opmærksomhed på tidlig indsats og skal være med til at sikre, at alle børn er i trivsel og udvikling.

Vi skaber rammer for stærkere fællesskaber, hvor vi har et helhedsorienteret fokus på børnegruppens trivsel og udvikling til gavn for det enkelte barn.

Dette gør vi blandt andet på følgende måder:

- Alle børn bliver set og hørt i fællesskabet, f.eks. præsenterer børnene maden på skift, indgår i dialog ved måltiderne, dialog ved måltiderne, deltager i vores samlinger, vælger sig ind i små legegrupper, deltagelse i aktiviteter i mindre grupper.
- Vi bruger tavler til formidling i fællesskabet, hvor sproget understøttes af billeder og piktogrammer
- Vi bruger visuelt ur/ time- timer, som bidrager til at skabe optimale rammer for det enkelte barn i det store fællesskab. Uret hjælper børnene med at fordybe sig og holde fokus. Det bruges i udvalgte situationer og i overgange med det formål at skabe overblik for det enkelte barn/gruppen. I børnehaven bruges time-timer i starten af måltidet og når børnene fordeler sig i den første leg om eftermiddagen.
- Vi voksne er tydelige i vores kommunikation og udtryk og har en klar rolle fordeling, der skaber nærværende voksne.
- Vi voksne har en positiv og anerkendende tilgang til børnene. I samspillet med børnene formidler vi positive forventninger samt rummer og tillader alle følelser.
- Vi bruger gentagelser og rutiner til at skabe tryghed og forudsigelighed for børnene. Derved får børnene frigivet ressourcer til at danne sociale relationer, være nysgerrige på deres verden og udforske den.

Alle voksne i Havnely har fokus på at støtte op om de fællesskaber, der opstår blandt børn. Vi guider børnene, hjælper den enkelte med at blive set og hørt, samt støtter dem i legen.

For børn der befinder sig i en udsat position, har vi fokus på at belyse barnets kompetencer over for barnet selv og for resten af børnegruppen. Derved støtter vi barnets deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

På denne måde får alle børn følelsen af at være inkluderet og betydningsfulde for fællesskabet.

Forældresamarbejdet for børn i udsatte positioner er af særlig stor betydning, da barnet her er mere sårbart i forhold til dets trivsel og udvikling. Det kræver at den daglige kommunikation og samarbejdet er i fokus hos både forældre og personale.

Minigruppen, Piraterne:

Piraterne er et tilbud til børn fra 3 år til skolealderen. Børnene visiteres til minigruppen, hvis man skønner, at barnet har brug for særlig støtte til at sikre barnets trivsel og udvikling. Hos piraterne er der ekstra voksenressourcer, 4 pædagoger til 8 børn.

Vi vurderer løbende det enkelte barns behov og deler gruppen ind i mindre enheder. Nogle har fast base hos Piraterne, mens andre følger forløb med mindre grupper børn fra den almene børnehave sammen med personale fra Piraterne.

Hos Piraterne tænker vi læring og udvikling meget individuelt. Vi kigger primært på det enkelte barns udviklingsalder og tilrettelægger pædagogiske tiltag ud fra barnets nærmeste udviklingszone.

Hos Piraterne er der fokus på, at de voksne er nærværende, guidende og handlingsanvisende. Vi arbejder med tydelige rammer og de voksne arbejder også med en tydelighed, der sikrer, at der er konsensus imellem sprog, handlinger og mimik. Børnene møder mentaliserende voksne, der har fokus på, at støtte og guide børnene i at mærke og forstå egne følelser.

Når barnet har etableret en relation til den voksne, arbejder vi målrettet med at skabe relation til et andet barn/en mindre gruppe børn eller et større fællesskab; alt efter hvad barnets behov er.

Hos Piraterne benytter vi piktogrammer og billeder til at understøtte det verbale sprog. Dels for at sikre, at barnet har forstået, hvad der skal foregå og dels for at skærpe fokuseret opmærksomhed.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Matrosgruppen rummer de ældste børnehavebørn. Fra juni måned begynder vi at flytte børnene over i Matrosgruppen. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns udvikling, kompetencer og relationer, således at overgangen sker glidende. Pr. 1. september er alle børnene flyttet til gruppen og hører til her det sidste år, de går i børnehaven.

Der indbydes til et forældremøde i starten af efteråret, hvor der laves en forventningsafstemning. Her fortæller personalet hvilke kompetencer, de vil øve børnene i gennem deres tid hos Matroserne.

Også hos matroserne vægtes relationerne på tværs af aldre. Vi har derfor aktiviteter/samarbejde med de øvrige grupper i børnehaven. Derved får de ældste af børnene mulighed for at være rollemodeller for de yngre børnehavebørn.

Samarbejdet på tværs giver også kommende børn til Matroserne mulighed for at lære de voksne i gruppen at kende og giver en forståelse for, hvad det vil sige at være "Matros".

I perioden 1. september til 31. marts året efter arbejders der med de kompetencer, der er væsentlige for børnene at kunne mestre ved skolestart.

De 8 kompetencer er: Relationer, Robusthed og mod. Sociale spilleregler. Forandringsparathed. Selvkontrol og fokus. Udtrykke følelser. Sprog og Selvhjulpenhed

De 8 kompetencer er grundlæggende for alle børn, som skal videre i skole. Derfor er de også grundlaget for arbejdet i Matrosgruppen.

Havnely har en samarbejdsaftale med vores distriktsskole. Denne sikrer, at vi skaber sammenhæng mellem børnehaven og førskolen.

Pædagoger fra børnehaverne og skolens SFO/ indskoling mødes flere gange om året. Her planlægges fælles aktiviteter, laves vidensdeling og evalueres.

Havnelys beliggenhed i Vejle midtby betyder, at vi overleverer børn til op til 12 forskellige skoler. Derfor kan det enkeltes barn overgang til skolen være forskellig fra det der er aftalt i samarbejdsaftalen.

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vores beliggenhed ved havnen i Vejle skaber et unikt vindue ud mod en travl verden. I hverdagen er der mange børn som på forskellige tidspunkter af dagen står og betragter, hvad der sker på den anden side af ruden. De voksne forbinder de aktiviteter der foregår derude i deres arbejde med børnene. De voksne italesætter og hjælper børnene med at sætte ord på, hvad der foregår derude.

Vi går også på ture ud på havnen og kommer derved tættere på de store skibe, og det børnene har set fra vinduet.

Havnely ligger i Vejle midtby, hvilket giver os mulighed for at bruge byens rum i vores pædagogiske arbejde. Det gælder f.eks. ture på gågaden hvor fokus er på ord/begreber og ture til banegården, hvor børnene kan lære om, hvad der foregår der og kigge på og snakke om div transportmidler. Vi gør også brug af forskellige kulturelle institutioner som bibliotek, legeteket, Økolariet, Spinderihallerne o. lign.

Vores tætteste nabo er Plejecentret Holmegården. Vi besøger plejehjemmet i forbindelse med julen, hvor vi går Luciaoptog. Derudover har vi et samarbejde med en ergoterapeut på hjemmet. En gang om måneden besøger en lille gruppe børn fra vuggestue eller børnehaven en gruppe ældre beboere på hjemmet. De synger sammen og leger lidt.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Havnely er et stort gammelt hus, som er blevet ombygget til en daginstitution.

Derfor kan man se vores rammer som "Villa Villakulla" med muligheder for, at fantasien kan pirres, med en hel masse atmosfære, hvor der er mulighed for at dyrke de små fællesskaber.

Vi skaber fleksible miljøer, som kan varetage forskellige funktioner i løbet af dagen.

Vi har en "rød tråd" gennem hele institutionen i forhold til det æstetiske udtryk, både hvad angår farver, opslag og lignende.

Vores indretning indbyder til leg med et roligt visuelt udtryk i forhold til den måde, vi indretter os på.

Hver afdeling er indrettet i forhold til den aldersgruppe, som benytter rummene og tilgodeser den enkelte gruppes behov.

I børnehaven er rummene mere funktionsopdelte, hvorimod der i vuggestuen vil være de samme aktivitetsmuligheder i hvert grupperum.

Minigruppen er indrettet i små rum så børnene kan skærmes og være i små grupper. Der er mulighed for en dynamisk indretning i forhold til den aktuelle børnegruppe.

Vi udnytter vores fysiske placering med udsigt til havn og livlig trafik i forhold til vores indretning. Vi har med vores inventar skabt mulighed for, at børnene i alle afdelinger kan udforske livet uden for vinduerne og inddrage dette i deres leg.

Vi har en oprydningsskulptur og børnene inddrages i oprydningen. Når rummene fremstår overskuelige og legetøjet er let tilgængeligt, giver vi børnene mulighed for at opdage nye lege.

Vi tydeliggør legetøjets placering med billeder, og de voksne skaber indbydende legemiljøer, hvor det er tydeligt for børnene, hvad de kan lege med i det pågældende rum.

Vi ønsker, at børnene ser de voksne og andre børn som rollemodeller og tager ejerskab i processen, når en leg afsluttes, på den måde får barnet en oplevelse af at have betydning for fællesskabet i Havnely.

Vi arbejder med at skabe en legeplads, hvor der både er mulighed for fordybelse og mere vilde aktiviteter for derigennem at støtte forskellige udviklingsmuligheder og tilgodese børnenes forskellige behov.

Vi skaber "små rum" på legepladsen, som kan give børnene mulighed for forskellige lege/læringsmiljøer.

Legepladsen skaber mulighed for, at børnene kan mødes på tværs af alder, grupper og afdeling. Derved skabes nye relationer, og børnene har mulighed for at lære af andre børn. Noget spontant kan opstå, som de voksne kan understøtte i de planlagte aktiviteter.

Vi er bevidste om at bruge legepladsen som et rum, hvor børnene kan gå foran i forhold til at eksperimentere og udforske sig selv i relationen til andre.

På legepladsen skal der, i trygge rammer, være mulighed for at være lidt gemt og lege uden voksnes opsyn hele tiden. Vi har derfor buske o. lign, som skaber små "hemmelige rum".

Vores uderum er præget af både tæmmet og vild natur hvor børns sanser kan vækkes.

Vi arbejder konstant med personalets positionering på legepladsen, både i forhold til rolle, fysisk placering og hvilke aktiviteter vi igangsætter.

Vi har skabt en "plantecyklus" med børnene i Havnely. Om foråret planter alle børnene vores plantekasser til med Dahliaer, de passer dem hele sommeren og plukker buketter til pynt indenfor i Havnely. Når planterne er afblomstret i efteråret, graver børnene knoldene op og hjælper med at gøre dem klar til overvintring. Næste forår hjælper de med at gøre jorden klar og så starter cyklussen igen...

De seks læreplanstemaer

Under hvert tema har vi oplistet nogle eksempler på hvordan det kan opleves i den pædagogiske praksis. Det er ikke dækkende for den mangfoldighed af aktiviteter og rutiner der pågår hver dag i Havnely. Når vi har et overordnet tema, vil aktiviteterne tage afsæt i læreplanstemaerne.

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Alle børn i Havnely skal:

- føle en tryk tilknytning
- deltage i differentierede fællesskaber.
- føle sig værdifulde.
- opleve at være aktør i eget liv.
- mødes af voksne, der understøtter barnets aktuelle udvikling.

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely:

0-3 år	3-6 år
• Vi sikrer, at alle børn bliver budt velkommen hver dag. • Vi sørger for, at vi får sagt farvel til alle børn hver dag. • Vi bruger "Tavler" – hvor hvert enkelt barn italesættes. • Vi har en fast voksen, som sørger for indkøring af det enkelte barn. • Vi tager ansvaret for den gode relation. • Vi skaber forudsigelighed i hverdagen. • Vi har fælles værdier i samspillet. • Vi skaber mulighed for et tæt forældresamarbejde. • Vi laver grupper på tværs, f.eks. IT-gruppe, sproggruppe, babystue. • Vi deler op i mindre enheder, små grupper i gruppen. • Børnene møder større børn på legepladsen i løbet af dagen. • Vi understøtter barnets aktuelle udvikling ved, at en voksne går foran, ved siden af og bag ved barnet. • Vi har fokus på at styrke børnenes selvhjulpenhed i bl.a. garderoben og ved måltider for at give dem oplevelsen af at være aktører i eget liv.	• Vi sikrer at alle børn bliver budt velkommen hver dag. • Vi sørger for, at vi får sagt farvel til alle børn hver dag. • Vi bruger "Tavler" – hvor hvert enkelt barn italesættes. • Vi har en fast voksen, som sørger for indkøring af det enkelte barn. • Vi tager ansvaret for den gode relation. • Vi skaber forudsigelighed i hverdagen. • Vi har fælles værdier i samspillet. • Vi skaber mulighed for et tæt forældresamarbejde. • Vi deler op i mindre enheder, små grupper i gruppen og på tværs. • Vi laver pædagogiske aktiviteter på tværs af alder og grupper. • Børnene møder mindre børn på legepladsen i løbet af dagen. • Vi har fokus på at styrke børnenes selvhjulpenhed i blandt andet garderoben og ved måltider for at give dem oplevelsen af at være aktører i eget liv. • Barnet får opgaver, så det kan opleve sig værdifuldt for fællesskabet eller et andet barn. • Vi skaber aktiviteter, hvor børnene har mulighed for at stå frem eller trække sig væk og hjælper dem til at give plads til andre. F.eks. ved at et barn er dagens hjælper.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Alle børn i Havnely skal:

- opleve at høre til gennem deltagelse og indflydelse i fællesskabet.
- understøttes i legen, da den er grundlæggende for børns sociale personlige læring og udvikling.
- deltage i fleksible fællesskaber på tværs af grupperne.
- mødes af pædagogisk personale, der anerkender forskelligheder hos børnene samt støtter dem i at have rummelige og respektfulde relationer med hinanden.
- mødes af pædagogisk personale med positive forventninger, så de har følelsen af at være værdifulde i sig selv og for fællesskabet.
- forberedes på overgange, f.eks. besøg fra vuggestue op i børnehaven og fra børnehaven til skole.
- opleve, at vi fra Havnely deltager i vores nærmiljø.

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely.

0-3 år	3-6 år
• Til samling synges der om alle børn, og de har indflydelse på indhold. (sangkuffert) • Vi giver plads til børns leg. Det pædagogiske personale går foran/ved siden af/bag ved.	• Vi giver børnene mulighed for selv at vælge aktiviteter/leg og sammensætte legegrupper. • Vi giver plads til børns leg. Det pædagogiske personale går foran/ved siden af/bag ved.

• Vi er i basisgrupper, hvor børnene har tryk- hed og skaber mulighed for fleksible fæl- lesskaber, hvor børnene bliver udfordret og prøver sig selv af i andre grupper. • Vi har faste spisegrupper, hvor børnene har faste pladser. I det sociale fællesskab ved måltidet sidder en voksen, som har fo- kus på at benævne og samtale. • Vi har aldersintegrerede basisgrupper i al- deren 0-3 år, da vi vil skabe et lærings- miljø, hvor børn på forskellige udviklings- trin kan spejle sig i hinanden • Vi sætter ord på børnenes handlinger, fø- lelser og intentioner i legen. • Gennem hele dagen støtter vi børnene i at udvikle empati og selvkontrol, i at udsætte egne behov, dele med andre og lære tur- tagning. • Vi besøger Holmegården og hygger med de ældre.	• Vi er i basisgrupper, hvor børnene har tryk- hed og skaber mulighed for fleksible fæl- lesskaber, hvor børnene bliver udfordret og prøver sig selv af i andre grupper. • Vi har faste spisegrupper, hvor børnene har faste pladser. I det sociale fællesskab ved måltidet sidder en voksen, som har fo- kus på at benævne og samtale. • Vi har aldersintegrerede basisgrupper i al- deren 3-5 år, da vi vil skabe et lærings- miljø, hvor børn på forskellige udviklings- trin kan spejle sig i hinanden. De 5-6 årige flytter til Matroserne, en gruppe hvor der arbejdes med at gøre bør- nene klar til at forlade børnehaven og for- sætte i skole. • Vi sætter ord på børnenes handlinger, fø- lelser og intentioner i legen. • Gennem hele dagen støtter vi børnene i at udvikle empati og selvkontrol i at udsætte egne behov, dele med andre og lære tur- tagning. • Vi besøger Holmegården og hygger med de ældre.
--	---

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Alle børn i Havnely skal opleve voksne der:

- sætter ord på handlinger og dagligdagen over for børnene.
- støtter og hjælper i dialogen.
- hjælper med at aflæse og forstå eget og andres kropssprog.
- har fokus på sproglige læringsmiljøer i dagligdagen, dette gælder både i planlagte og spontane aktiviteter.
- går forrest i at være den gode rollemodel.

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely.

0-3 år	3-6 år
• Vi sætter ord på handlinger i dagligdagen: -Vi bruger tegn til tale. -Vi bruger piktogrammer -Vi bruger tavle med billeder af børnene og aktiviteterne. -Vi italesætter, hvad vi gør, hvorfor og hvordan. • Vi understøtter dialogen: -Vi bruger tegn til tale. -Børnene skiftes til at tale og lytte (f.eks. samlingen).	• Vi sætter ord på handlinger i dagligdagen: -Vi bruger piktogrammer. -Vi benytter en tavle hvor dagens gang fortælles/ tegnes og understøttes af billeder. -Vi bruger navneskilte og har billeder af hvilke aktiviteter, man kan vælge sig på. -Vi bruger et ur (timetimer), som visualiserer tiden. -Vi sætter ord på struktur og gentagelser i hverdagen. -Vi stiller uddybende spørgsmål. • Børnene lærer af hinanden i fællesskabet.

• Der foregår dialoger hele tiden: -barn/voksen, barn/barn og voksen/voksen • De voksne sætter ord på barnets intention. • Vi synger med børnene. • Vi laver fagtesange. • Vi læser/kigger i bøger. • Vi giver børn mulighed for at tegne.	• Vi skaber rum til den fordybende samtale. • Vi hjælper børnene til at fortælle, hvordan en følelse mærkes i kroppen. • Vi understøtter barnets nysgerrighed i forhold til billede og skriftsprog ved brug af, f.eks. fagtesange, dialogisk læsning og lege med ord. • Vi giver børnene mulighed for at tegne, skrive tal og bogstaver.
---	---

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Alle børn i Havnely skal:

- opleve øget psykisk og fysisk trivsel gennem brugen af kroppen.
- støttes, motiveres og udfordres til at bruge kroppen.
- have mod på og selvtillid til at turde og prøve sig selv af.
- have styrket deres relationer gennem aktiviteter med kropskontakt.
- understøttes i at udvikle deres kropsidentitet.
- opleve at måltidet prioriteres, have mulighed for at udvikle "mad mod".

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely.

0-3 år:	3-6 år:
• I vores aktiviteter skaber vi både høj og lav arousal. Vi laver f.eks. lege/aktiviteter liggende til rolig musik. Vi læser historier og danser til musik. • Vi laver fysiske lege, hvor børnene afprøver egne og andres grænser i et trygt miljø, f.eks. ved at give massage, lave tumlelege og motorikbaner.	• I vores aktiviteter skaber vi både høj og lav arousal. Vi laver f.eks. stopdans, sanglege og stilleleg. • Vi øver barnets selvkontrol. F.eks. ved at: øve dem i at vente på tur og ved at holde 5 minutters madro ved frokostmåltidet.

• Vi øver barnets selvkontrol. F.eks. ved at øve dem i at vente på tur. • Vi understøtter barnet, når det viser interesse for at blive renligt. • Vi har fokus på, at barnet i hverdagsrutinerne øver sig i at blive selvhjulpent. • Vi tilbyder og skaber fleksible legemiljøer både ude og inde, der stimulerer og udfordrer kroppen. • Vi bruger musik. • Vi vælger legetøj som stimulerer bevægelse/sanser (f.eks. liggelegetøj til de mindste). • Vi tager på tur til lokale legepladser og bruger vores egen legeplads. • Vi bruger lys og effekter til at skabe stemninger. • Vi inddrager køkkenet i projekter f.eks. fra jord til bord. • Vi får køkkenpersonalet til at fortælle børnene hvor, de forskellige madvarer kommer fra, og hvad man kan bruge dem til. • Det pædagogiske personale snakker med børnene om maden, giver barnet tid til at vælge og opfordrer barnet til at smage.	• Vi tilbyder og skaber fleksible legemiljøer både ude og inde, der stimulerer og udfordrer kroppen. • Vi bruger musik. • Vi tager på ture til skov og strand, hvor der skabes aktiviteter der stimulerer kroppen. • Vi laver hukommelsesaktiviteter (f.eks. kimsleg). • Vi skaber mulighed for, at barnet i et trygt miljø kan afprøve egne og andres grænser gennem leg og aktiviteter. F.eks. kluddermutter, løbeleg, yoga og slås leg. • Vi har pædagogiske forløb med fokus på krop og køn. • Vi inddrager køkkenet i projekter f.eks. fra jord til bord. • Vi får køkkenpersonalet til at fortælle børnene, hvor de forskellige madvarer kommer fra, og hvad man kan bruge dem til. • Børnene smører deres egen mad og får lov selv at vælge, hvad de vil have på brødet. • Køkkenpersonalet spiser med, så de kan snakke med børnene om maden. • Det pædagogiske personale snakker med børnene om maden, giver barnet tid til at vælge og opfordrer barnet til at smage.
---	---

Natur, ude liv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, ude liv og science?

Alle børn i Havnely skal:

- opleve forskelligartet natur.
- have erfaringer med at værne om naturen.
- opleve de fire årstider.
- have adgang til at eksperimentere med, undersøge og sanse naturen.
- opleve at uderummet er et værdifuldt læringsrum.

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely.

0-3 år:	3- 6 år:
• Forskelligartet natur: • Vi gør brug af nærmiljøet: legepladser, skov, havn, strand, vand og byen omkring os. • Børnene sorterer affald efter spisning (grønne/ sorte poser).	• Forskelligartet natur: • Vi gør brug af nærmiljøet, naturlegepladser, skov, havn, strand, vand og byen omkring os. • Børnene sorterer affald efter spisning (grønne/ sorte poser).

• Vi synger sange/læser bøger om naturen og om hvordan den respekteres. • Vi er ude i alt slags vejr. • På ture italesætter det pædagogiske personale naturens gang og dens dyreliv. • Vi igangsætter aktiviteter, skaber rum for fordybelse og støtter op om det barnet selv sætter i gang i naturen/på legepladsen. • Vi inddrager og italesætter de fire elementer: jord, ild, vand og luft i pædagogiske aktiviteter. • Den voksne er en aktiv del af samspillet mellem leg og natur. • Det pædagogiske personale er opmærksomme på, at nogle børn trives bedre ude og på det potentiale for en god leg der er i uderummet.	• Vi synger sange/læser bøger om naturen og om, hvordan den respekteres. • Vi laver projekter om genbrug. • Vi planter blomster til dyrene. • Vi har bipatrulje. • Vi besøger Økolariet og genbrugspladsen. • Vi inddrager de fire elementer: jord, ild, vand og luft i pædagogiske aktiviteter. • Vi laver "fra jord til bord" projekter. • Vi samler affald og snakker om økologi og bæredygtighed. • Vi taler om de fire årstider, når vi har "tavle" hver morgen. • På ture italesætter det pædagogiske personale naturens gang og dens dyreliv. • Det pædagogiske personale igangsætter aktiviteter, skaber rum for fordybelse samt støtter op om det barnet selv sætter i gang og dets spor i naturen/på legepladsen. • Det pædagogiske personale er opmærksomme på, at nogle børn trives bedre ude og på det potentiale for en god leg der er i uderummet.
---	--

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Alle børn i Havnely skal opleve voksne der:

- ser mangfoldigheden med forskellige kulturer som en ressource i Havnely.
- vægter kultur til børn, med børn og af børn.
- vægter proces meget højt.
- giver børnene mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder.
- støtter og guider børnene i at begå sig i forskellige arenaer.

Herunder eksempler på konkret praksis i Havnely:

• 0-3 år:	3- 6 år:
• Vi udstiller børnenes værker på stuen • Vi har traditioner i forhold til jul, fastelavn, fødselsdage og påske • Vi præsenterer børnene for forskellige materialer og måder at udtrykke sig. • Vi besøger kirken til jul, samarbejder med plejehjemmet og tager på ture i nærmiljøet.	• Vi har traditioner i forhold til jul, fastelavn, fødselsdage, påske og traditioner fra andre lande. • Vi udstiller børnenes værker og har små ferniseringer. • Vi giver børnene mulighed for at eksperimentere med forskellige materialer og udtryk.

• Vi synger sange og spiller på instrumenter	• Vi snakker med børnene om de forskellige kulturer, de kommer fra. • Vi besøger kirken til jul, biblioteket, teater, Økolariet og spinderihallerne og guider børnene i at begå sig de forskellige steder. • Vi italesætter børn der øver sig og er i en læringsproces, ex. når de tegner. • Vi synger sange. • Vi snakker om normer, kønsroller og identitet. • Vi snakker om familiekonstellationer: alene forældre, skilsmisse, 2 mødre eller 2 fædre, bonus forældre og bonus søskende. • Vi serverer mad fra forskellige landes køkkener.
--	--

Evalueringskultur

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vores refleksionsgrundlag bygger på, at vi ønsker mere af det, der virker.

Alle målsætninger skal tage udgangspunkt i et/flere læreplanstemaer og forbindes til vores pædagogiske grundlag.

Vi arbejder med målsætnings/evaluerings værktøj, som tager udgangspunkt i VÆKSTMODELLEN og SMTTE modellen.

Som et led i evalueringskulturen inddrages børneperspektivet i de pædagogiske projekter. Dette skærper personalets opmærksomhed på børnenes interesser og giver dem mulighed for at tilrettelægge pædagogikken ud fra disse.

Vi i arbejder med praksisfortællinger.

Vi bruger billeder til at undersøge, hvilke læreplanstemaer der er i spil, og hvor der opstår upåagtet læring i en given aktivitet situation.

På afdelings-/pædagogmøder vil vi skabe "øvebaner", hvor personalet på skift fremlægger pædagogiske aktiviteter/forløb. Dette gør vi i studiegrupper, hvor pædagogerne videndeler og giver hinanden feedback.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Der udarbejdes en procedureplan for evaluering af "Havnelys styrkede læreplan". Selve evalueringen sker i foråret hvert andet år.

Der indsamles data fra "Hjernen & Hjertet", sprogvurderinger o.a. digitale systemer samt fra alle de evalueringer, vi har lavet de seneste 2 år.

Dette materiale bruges som baggrund for dialog og evaluering på personale- og bestyrelsesmøder i perioden januar – maj måned.

Evalueringen skal være afsluttet i maj, og den reviderede læreplan skal være klar til brug pr. 1. august

Årshjul for evaluering af den pædagogiske praksis i Havnely og relationsafklaring.

Vi anvender "Vækstmodellen" som grundlag for målsætning og evaluering.

GODT – UDFORDRINGER – MULIGHEDER – AFTALER – BEDST.

Pædagogmøder:

Der afsættes ½ time til vidensdeling i studiegrupper.

Der arbejdes løbende med temaer som relaterer sig til vores læreplan.

Hvert andet år (evaluerings forår) udarbejdet en plan for evalueringsproceduren.

På stue/afd. møder:

Her laver personalet hvert ½ år en relationscirkel på henholdsvis børnegruppen og forædresamarbejdet. På baggrund af disse udarbejder personalet planer for, hvordan de sikrer at alle børn og forældre oplever en tæt relation med personalet.

Vi anvender "relationscirklen" fra ICDP til at afklare relationerne børn/voksen – personale/forældre.

På afd. møde i børnehaven og "Muslingemøde" i vuggestuen drøftes løbende vores pædagogiske praksis i afdelingen i forhold til Havnelys læreplan.

Vi ønsker at Havnelys læreplan er et levende dynamisk redskab i vores hverdag.

